

Okrajni dečji dom v Ptujju pomaga zaposlenim materam negovati in vzgajati otroke

Med najvidnejše socialno zdravstvene ustanove za otroke v ptujskem okraju spada nedvomno Okrajni dečji dom v Ptujju. Da bi naše ljudstvo spoznalo pomen in namen te ustanove ter občutilo potrebo po njej, naj sledi nekaj podatkov o domu:

Namen dečjega doma je, da nudi zaposlenim ter socialno in zdravstveno ogroženim materam z dojenčki in otroki do treh let ne samo streho in preskrbo, ampak tudi zdravstveno varstvo, nego in vzgojo. Tu ne pogrešajo otroci ne dobre in tečne hrane, ne obleke, ne igrice in tudi ne materinske ljubezni.

Uprava doma skrbi skupno s kvalificiranim in polkvalificiranim osebjem za pravičen razvoj in nego zaupanih ji otrok ter navaja mlade nezkušene matere k higijeni in pravilnemu ravnanju ter oskrbovanju naših najmlajših. Otroci imajo svojega hišnega zdravniška-specialista za otroške bolezni, ki dnevno obiskuje dom in pregleduje otroke.

Okrajni dečji dom, ki stoji na periferiji Ptujja, je bil odprt 25. 3. 1948. V njem je prostora za 40 do 45 otrok in je s tem številom tudi stalno zaseden. Razen kvalificiranega osebja, medicinske sestre in otroških negovalk je v njem zaposlenih tudi več mladih deklet iz ptujskega okraja, ki vršijo službo otroških praktikantek. Večina teh se je s požrtvovalnostjo in materinjskim čutom posvetila najmlajšim državljanom. Po uspešni praksi v domu odhajajo praktikantke v šolo za otroške negovalke, kjer se dobro spoznajo s teoretičnim znanjem, kar je nujno potrebno pri tako delikatni in odgovorni službi. Na ta način skrbi dom poleg svoje prvenstveno socialno zdravstvene službe tudi za nadsejno važno nalogo pridobivanja vedno novih kandidatov za nižji medicinski kader.

Kakor je na eni strani življenje v domu polno veselja, vriskanja in nedolžnega čebljanja zdravih in čistih otrok, tako vlada z druge strani primerna disciplina, da je domsko osebje v nepretrgani budnosti in agilnosti. Strogi hišni red mora biti dnevno izpolnjen. Vsaka uslužbenka mora ločno poznati svoje naloge in jih mora tudi vestno izpol-

njevati. Le na ta način je možno doseči, da teče dnevno delo kakor na tekočem traku vedno naprej.

Dnevni red dela je v glavnem naslednji:

Ob 5. uri zjutraj se vrši prvo hranjenje najmlajših otrok. Ob 6. uri kopanje vseh otrok, pospravljanje postelje in čiščenje sob. Ob 7. uri je zajtrk starejših otrok in tako gre izmenoma skozi ves dan do 8. ure zvečer, ko vsi ležejo k počitku. V nočnem času je uvedena dežurna služba v pomoč otrokom ponoči. Poleti so otroci večji del razen ob vročih popoldanskih urah na balkonu ali pa na sončnem in zračnem vrtu. Skrbne negovalke jih ne puščajo nikjer brez varstva in nadzorstva.

V bližini doma imajo negovalke krasno vilo, preurejeno v internat s stanovanji in menzo, v kateri stanujejo tudi doječe matere. Uprava doma si prizadeva, da bi v okviru sindikalne organizacije razvila med dekletih čim globlji tovariški odnos in družbeno razgledanost ter se je posvečilo doseči pri nekaterih dekletih živahno sodelovalno udeleževanje.

Za letošnji »Teden matere in otroka« se je kolektiv doma zavezal, da bo v okviru tekmovanja opravil po 6 ur prostovoljnega dela za dodatno ureditev in izpopolnitev v domu in okrog njega. S podjogo vednostjo bodo izvrševani dnevni tekoči posli. Ta obveza je bila sprejeta ob priliki predavanja o pomenu »Teda matere in otroka«. Da bodo otroci čim več na zraku in soncu, bo v bodoče jutranje delo z otroki opravljeno 1 uro prej, četudi so 3 negovalke na drugem delu.

Objektivni opazovalec življenja in dela v domu mora nehoti priznati, da je življenje naših malčkov danes mnogo prijetnejše in veselejše kot pa je bilo kdajkoli prej. Ti otroci se ne bodo mogli nikdar pritoževati, da so morali že od prvih dni svojega življenja dalje čutili resnost borbe staršev za življenje, kot so to svojčas čutili otroci v mestih in na podeželju, ko so bili cele dneve doma zaprti, mokri in lačni in nesigurni, kdaj se bodo starši vrnili in kaj jim bodo prinesli. SC.

Na Avtostrado je odšlo 43 graditeljev iz ptujškega okraja

V četrtek, 15. t. m. je odšla iz Ptujja poslednja grupa 43 mladincev in mladink na gradnjo Avtostrade Beograd—Zagreb. Akcije se bodo udeležili kot posebna ptujška četa v sklopu Poljske mladinske delovne brigade. Ta četa je sestavljena pretežno iz mladine z vasi, le nekaj jih je iz vrst delavske mladine. Brez dvoma bodo tudi ti kmečki mladinci sledili zgledu svojih tovarišev iz drugih brigad in se bodo po končani delovni akciji vključili v industrijo ter s tem doprinesli nov delež k izgradnji socializma pri nas. Vsi pa pravijo, da bodo obdržali delovno tradicijo ptujške mladine in jo bodo dostojno predstavljali v zadnji izmeni delovnih brigad na Avtostradi. Z odhodom te čete je bila le deloma izpolnjena obveza ptujskih delegatov na oblastni mladinski konferenci v Mariboru, kjer so si zadali nalogo, da bodo formirali še eno mladinsko delovno brigado iz ptujškega okraja. K. M.

več drugih tatov in to: Arnuga Janoza iz Dolica št. 25, Kranjc Franca iz Draženc št. 63a, katera sta v letu 1943 delala v bolnici v Ptujju, od koder je Arnuga pokradel 600 komadov belih porcelanastih plošč za štedilnike, dočim jih je Kranjc pokradel samo 209 komadov. Leta 1948. sta Arnuga in Kranjc delala kot pomočnika pri Holobarju v Ptujju, kateri je prevzel vsa slikarska in plesarska dela v gradu Dornava ter zgoraj imenovana posli v ta grad na delo, kjer sta se domeniila, da bosta skupno kradla iz skladišča Holobarja olinjate barve, čeravno jo straziž z orožjem Ljubeč Franc iz Podvinc št. 48. Arnuga si je naredil ključ in je s Kranjcem neko noč prišel k stražarju Ljubeču, kterega sta prepovabila, da jima je dovolil odkleniti skladišče, od koder sta ukradla vsak po 24 kg bele olinjate barve, pa 16 kg firneža. Toda Arnugi vsa ta barva ni bila dovolj, temveč je v času dela v omenjenem gradu pokradel še 40 kg barve in 20 kg firneža. Za stražarja, kateri jima je mustil odkleniti skladišče, sta ukradla 8 kg barve in 3 kg firneža in ga s tem podkupila.

Leta 1949 je Arnuga skupno s Krambergerjem delal v bivšem hotelu Jugoslavija v Ptujju, od koder je Arnuga ukradel 1 žago, dve zračnici, 1 plašč in 1 verzigo za dvočkolo, 1 liter likerja, 1 meteca avgusta t. l. sta Arnuga in Kranjc delala v šoli Leskovec, od koder sta pokradla vsaki po 5 kg zelene olinjate barve in po 1 novi čopič. Dalje je Arnuga meseca sept. t. l. delal pri okrajnem podjetju »Vino« Ptuj, od koder je ukradel 25 m vrvi v debelini 1 cm, toda ni mu je postale že vroče, kajti delavci so upravičeno sumili njega, vsled česar je omenjeno vrvo podvrzel nazaj. Skupna vrednost ukradenih predmetov, ki jih je ukradel Arnuga, znaša 66.483 din, vrednost ukradenih predmetov, ki jih je pokradel Kranjc, pa znaša 23.660 din in vrednost predmetov, katere je dobil stražar Ljubeč Franc za vestno vršenje službe na stražarskem mestu, kjer je straziž v korist tatov, pa znaša 3840 din.

Ako se ne bi komandir postaje NM Ptuj tako resno zavezal za tatvino 4 ključki bi ostala tatvina v vrednosti 131.993 dinarjev neodkrita in bi lahko tatovi še naprej uganjali pustolovščine. To pa so jim prepričali naši varnostni organi in jih predali ljudskemu sodišču, kjer bodo prejeli zasluženo kazen.

Razvoj obrtništva je predviden po petletnem planu

Vloga in pomen obrtništva sta v naši državi določeni s petletnim planom razvoja narodnega gospodarstva. Z njim se je poskrbelo za bogate obrtniške tradicije v naši državi, ker obrtniška proizvodnja kot neobhodna dopolnitev industrijske proizvodnje igra važno vlogo v dviganju življenjskega standarda delovnega ljudstva. Zato petletni plan predvideva oskrbovanje obrtnikov s surovinami in orodjem. S petletnim planom se obrtništvu postavljajo tudi velike naloge. Kolikšen pomen se priznava obrtništvu v naši ljudski državi, se najbolje kaže na dejstvu, da po petletnem planu mora biti vrednost vseh obrtnih uslug in obrtniške proizvodnje v letu 1951 za 50% večja, kakor leta 1939. Tovariši Tito je v Ljudski skupščini govoril o vlogi obrtništva ob priliki predložitve petletnega plana rek: Nam je obrtništvu potrebno in koristno. V mnogih panogah naša industrija še dolgo ne bo zadostila vsem potrebam naših narodov. Naše obrtništvu je kvaliteto na visoki stopnji in mi mu bomo zaradi specifičnosti nekaterih panog našega obrtništva pomagali ne pa ovirali, da se dalje goji in razvija. Ne zanemarjajte in ukinkjanje obrtništva, ampak njegovo vključevanje v naš splošni gospodarski plan, pomagati mu, organizirati ga v proizvodne zadruge, da bi čim koristneje služilo splošnemu gospodarskemu razvoju naše države — to je naša politika glede obrtništva — in tega se mora vsakdo držati.

Kolikšen pomen se priznava našemu obrtništvu, kaže tudi to, da se bodo konca petletnega plana v svrhu povečanja obrtniške proizvodnje zagotovilo obrtnikom orodja in strojev v vrednosti 750 milijonov dinarjev. Pomembno je zlasti, ker je v polovičnem razdobju naše petletke industrije, rudarstva in elektrifikacije se postavlja kot ena glavnih nalog zadostiti potrebam široke potrošnje z artikli, ki so nujno potrebni za kulturno življenje. Pri tem imata svoje določene naloge lokalna industrija in obrt.

Obrtniška proizvodnja je tipično dopolnilna proizvodnja z ozirom na artikule, ki jih industrija ne proizvaja. Še večji pomen pa ima obrtništvu kot reparaturna in uslužbena dejavnost. Pretekla praksa je pokazala, da je nujno vzporedno z gradnjo težke industrije poživeti in razviti tudi lokalno industrijo in obrt.

Kadar danes govorimo o obrtništvu in obrtniški dejavnosti, mislimo pri tem vedno na obrtništvu državnega, zadrusnega ter delovni del privatnega sektorja. Velike važnosti je, delati razliko med poštenim delovnim obrtnikom in spekulantom, da se ju ne meče v en koš. Delovni obrtnik ni samo tisti, ki dela sam v

svoji delavnici, ampak tudi tisti, ki dela v kolektivu, ki je za minimalno obratovanje potreben. Razredna diferenciacija, ki ima v obrtništvu nalogo ločiti špekulante od poštenih obrtnikov, mora z vso ostrino med samimi obrtniki potegniti ločnico. Važno vlogo v tej borbi morajo igrati državne obrtne delavnice, nabavno prodajne zadruge, produktivne zadruge in obrtniška združenja. In zopet si pod zadrugami mislimo le tisti del zadrugništva, ki pospešuje pot v socializem, ki povezuje drobno obrtniško proizvodnjo v petletnem planu, to je socialistično zadrugništvo. Tako državne obrtne delavnice, razne oblike obrtniških zadrug, kakor pošteni privatni obrtniki, se bodo spoprijeli s špekulantskim delom v obrtništvu na vprašanih plana, normah, normativih porabljenega materiala, tarifah in cenah, prav posebno pa na vprašanju kvalitete artiklov in učencih. Ljudska oblast bo z vso ostrino pomagala zatirati kapitalistične tendence v obrtništvu.

Socializem ni uniformiranje in sliromašenje, ampak je dviganje življenjskega standarda. Obrtniška proizvodnja je iskana tudi v socializmu, zato je razvijati isto kot kvalitetno proizvodnjo. Nova obrtna zakonodaja bo tudi individualne obrtnike, bodisi v državnem, zadrusnem ali privatnem sektorju upoštevala in jim zagotovila obstanek in razvoj. Zato predstavlja Splošni zakon o obrtništvu prelomni pojav v družbeno ekonomskem pogledu, v pogledu odnosov med socialistično graditvijo v naši državi in perspektivo, to je bodočnostjo našega obrtništva. R. K.

Odgovor na dopis iz Cirkulan v št. 20 „Našega dela“

V številki 20 »Našega dela« smo pričeli članek A. P. z naslovom »V Cirkulanah je več sovražnikov socializma«, v katerem je pisec v nepravilni luči prikazal ovire za nastavev Krojškane zadruge v Cirkulanah. Vso težo krivde je naložil dvočlanski družini Haške, katera je v času NOB doprinesla za narodnoosvobodilni pokret žrtve, namevoma pa je prezl obsežne prostore v gostilni Primožič (Blas). V katerih stanujeta tudi dve osebi oziroma trenutno le ena, ker je Primožiča dosegla roka pravice pri njegovi precej široko razpredeni špekulaciji. Zanimivo pa je to, da niti KLO Cirkulane in tudi sam predsednik tov. Majcenovič ni hotel sam videti možnosti namestitve Krojške zadruge v zgradbi gostilne Blas. temveč je vse doslej trdno vztrajal pri odvzemu prostora poštenim, malim, ljudem.

Ako tako rešujejo v Cirkulanah vse probleme, potem so verjetni še drugi slučajni krivci, ki se godijo našim poštenim delovnim ljudem iz Haloz. MV.

Zaščita matere in otroka je jamstvo za ljudsko zdravje.

Komandir postaje NM Ptuj p.poročnik tov. Bojanovič je ljudskim škodljivcem stalno za petami

Dne 16. septembra 1949 je Uprava zgradb pri MLO Ptuj prijavi na postaji NM Ptuj, da je bilo pri hiši, ki se pravi za Dečje jasio v Ptujju, ukradeno več stvari, med njimi tudi 4 ukradene kljuke. Osumljen te tatvine je bil Kramberger Franc iz Podvinc št. 83, kateri je bil točasno na tej zgradbi zaposlen. Organi NM so Krambergerja pozvali na zaslišanje, kjer se je obvezal, da bo ukradene kljuke prinesel nazaj, čeravno jia on ni ukradel, kot se je izvijal. Naslednjega dne je Kramberger res prinesel te kljuke nazaj in izjavil, da jih je ukradel nek slikarski vajenec.

Ker je komandir postaje Ptuj tovariš podporočnik Bojanovič Jurij imenovana Krambergerja poznal še iz leta 1945 vsled tatvin koles, je uvedel preiskavo proti njemu in po 42. urah neprekinjenega dela z ostalimi mlilničniki odkril sledeče tatvine:

Leta 1947 je bil Kramberger zaposlen v ptujski bolnici, kjer je pokradel iz kleti okrog 150 komadov belih porcelanastih plošč za gradnjo štedilnika. Na-

to se je zaposlil na gradu Borl pri Ptujju in od tam pokradel 20 komadov oken-skih šip v velikosti 40x30 cm. Leta 1948 je nato delal kot pomočnik pri Holobar Ivanu v Ptujju ter mu pokradel okrog 40 kg bele olinjate barve. Istega leta je Holobar prevzel plesarska dela v gradu Dornava, kjer je Kramberger zopet ukradel na škodo Holobarja 25 kg bele olinjate barve. V letu 1949 je nato delal v bivšem hotelu Jugoslavija v Ptujju, kjer je svojo tatvino karjiero še razširil in ukradel tam: 1 vedro, 1 verzigo od dvočkolesa, 1 liter likerja, 1 ročni voziček, 1 brivski stol, 500 kg cementa, 40 kg gipsa in 5 kg suhe barve in to vse na škodo Narodne imovine. Septembra t. l. pa je opravljal svoja dela v Dečjih jasih v Ptujju, od koder je ukradel 8 malih in 4 velike kljuke od oken, 2 ključki in 4 veznike od vrat. Skupna vrednost vseh zgoraj navedenih predmetov bi znašala 37.890 dinarjev.

Vzporedno z gorilim tatov je komandir mestne postaje Ptuj, tovariš podporočnik Bojanovič Jurij razkrinkal še

Priroda in ljudje

DOMOVINA ŽITA
Mobilizacija rastlin

Prišel je gospodar. Takoj je začel urejati svoj dom.

Vsa dežela je bila opustošena od vojne, lakote in tifusa. Po glavnih ulicah Leningrada je rasla trava. Na železnicah se je pogosto dogajalo, da so vlakovi običajni, iztirili, zgoreli. Med vojno so polja na gosto prerasli plevel, stepa trava in osat. V tovarnah je prevlekla stroje debela skorja rje.

Dela je bilo čez glavo.

Treba je bilo obnoviti na pol zrušene tovarne, mesta in železnice, treba je bilo preorati in posejati neobdelana polja. A ni šlo samo za popravo starega polslopa.

Treba ga je bilo na novo pozidati. Kadar prebiraš stare časnik, se čudiš daljnovidnosti ljudi, ki so si upali sestavljati elektrifikacijski načrt za vso deželo v času, ko sta bila Leningrad in Moskva po cele tedne brez luči.

A kolika smelost je bila v tem, da so skoraj takoj po državljanski vojni začeli obnavljati polja in naložili sovjetskim učenjakom izredno težavno nalogo: mobilizirati rastline vsega sveta! Stoletja so sejal ruski kmetje po poljih brez izbire: plevel skupaj z žitom, okužena semena skupaj z zdravimi, manj-vredna skupaj z dobrimi, taka, ki so prikladna za neka tla, skupaj s takimi, ki so prikladna za drugačna tla.

Na enem in istem polju je raslo po petnajst različnih vrst rži ali pšenice in nikomur ni bilo mar, da ena vrsta ne prenaša vročine, druga pa mraza ne, ali da je potrebna tej vrsti dolga pomlad, drugi pa kratka.

Sejali so tjavdan. In taki setvi je sledila borna žetev — klasje je bilo revno, prazno.

kih, vrtovih in gajih cveto grmiči iz Kitajske in dateljneve palme iz Sahare. V Ameriki so skoraj vsi ljudje — potomci priseljencev iz drugih dežel. Prav tako so tudi rastline v Ameriki potomke priseljencev Niti brazilška kava ni po rodu iz Brazlije, marveč iz Afrike. Domačink med ameriškinj rastlinami ni tako mnogo. Naznamenitnejše so krompir, bombaževce in koruza.

PREROSKE RAZPREDELNICE

Sovjetski raziskovalci so sklenili iskati marsičesa naučili od ameriških. Toda učiti so se morali razumno; ne slepo. Kako so iskali Američani?

Obiskali so vse dežele, kamor so lahko prišli, in vzeli s seboj vse rastline, ki so jih videli.

Sovjetski raziskovalci so sklenili iskati drugače. Imeli so le malo časa in sredstev; morali so torej v prav kratkem času zbrati rastlinsko bogastvo našega planeta.

Zato so morali vnaprej vedeti, kaj naj iščejo in kie naj iščejo. Še pred odhodom iz Leningrada in Moskve so morali točno označevati na zemljevidu, kam je treba iti po najboljšo pšenico, kam po najboljši krompir, kam po najboljši bombaževce in kam po najboljšo trto.

A kako je bilo mogoče vedeti v naprej, kie so rastline, ki še niso bile odkrite?

Na pomoč je prišla znanost. Znanost je izkušana prerokinja. Dogajalo se je, da je astronom vnaprej določil mesto v vesoljstvu, kjer mora biti neki planet, in da so ga potem šele drugi astronomi odkrili. ulovali v zvezdogleid. Dogajalo se je, da je kemik vnaprej opisal neznano kovino, ki so jo potem našli drugi kemiki. Kemik Mendelejev je razvrstil vse kemične prvine v posebno razpredelnico. V tel razpredelnici je bilo nekaj praznih mest. Ta mesta so sedaj skoraj vsa popolnjena. A Mendelejev je že vnaprej napovedal, da bodo prazne

prostorčke v njegovi razpredelnici zaveze nove prvine. Rekel je na primer, da mora biti v razpredelnici poleg cinka neka kovina, ki je podobna aluminiju, ki ima gostoto 5,9 ter taka in taka svojstva.

Pretekla so štiri leta in po vsem svetu je šla novica: našli so kovino, ki je podobna aluminiju. Njena gostota je bila natančno taka, kakor jo je napovedal Mendelejev, namreč 5.9. To kovino so imenovali galij.

Na osnovi svoje razpredelnice je napovedal Mendelejev vnaprej še tri prvine: skandij, germanij in polonij.

Tako je dala znanost ljudem razpredelnico, s katero so vnaprej določili obstoječe, a še neodkrita kemične prvine.

Ali ne bi bilo mogoče tudi rastline razvrstiti v takšno razpredelnico? Da. To se je že zgodilo.

Dolga stoletja so učenjaki marljivo zbirali rastline v zbirke in herbarije, proučevali njihove oblike, risali njihove liste, vejice, plodove, cvetove, stebila, korenine, jim dajali imena in sestavljali zanje sezname ter inventarje. Natančno so orisali barvo vsakega cveta, obliko semena, ustroj lista, višino stebila, zapisovali vse mogoče podrobnosti: ali je plod gol ali odet, ali so na zrnu liise in pege ali jih ni.

To delo so opravljali učenjaki za zalogo, za prihodnost. Niso natančno vedeli, ali bodo kdaj njihovi podrobni zapiski prišli prav in kakal bodo prišli prav, ali bodo kdaj komu potrebne vse te zareze, pegice in vtlakena. V knjižnicah so se kakor plasti premoga kopičile debele knjige in atlasi, tako veliki, da pokrile celo mizo. Končno pa je le prišel dan, ko je bilo treba spraviti na dan te zaklade, ki jih je nakopičila znanost, in jih prisiliti, da delajo za nas, kakor kopljemo premog zato, da dela za nas.

Akademik Vavilov je razvrstil v razpredelnico sto in sto vrtnih in poljskih

rastlin. Za vsako rastlinsko družino je sestavil posebno razpredelnico, ki upošteva vse značilnosti posameznih rastlin. Kakor v razpredelnici Mendelejeva, je bilo tudi v tej razpredelnici nekaj praznih mest, to je mest za rastline, ki jih botaniki še niso odkrili.

Iz razpredelnice je razvidno, kakšne rastline je mogoče najti in kakšnih ni mogoče najti. Modre vrtnice na primer ni nikjer v prirodi, kajti zanjo v razpredelnici ni prostora. A graha z rumenimi cveti in filžola z rdečimi še nismo našli, morata pa nekie biti in ju moramo najti. Zanju sta v razpredelnici prazni mesti, kakor so pri mizi prazni prostori za goste, ki so zakasneli.

Ogledimo si zadevo natančneje! Na posamezni razpredelnici je cela rastlinska družina. Na tej razpredelnici je na primer grah z vsem svojim sorodstvom; tu je grašek fitžol, soja, grašica, detelja, nemška detelja itd.

Nekatere med temi rastlinami imajo tudi podvrsto z rumenimi cvetovi. V razpredelnici so v stolpcu z nadpisom »rumena barva cveta« križci pri grašici, grašku, nemški detelji in detelji. Pri grahu na križca ni v stolpcu je prazno mesto. To mesto bo popolneno ko najdemo podvrsto graha z rumenimi cveti. Če so pri njegovih sorodnikih podvrste z rumenimi cveti, jo moramo najti tudi pri njem.

Drugeče je z vrtnic. Med njimi imajo sorodniki ni podvrst z modrimi cvetovi. Takega pojva ni nikjer v njihovem rodu. Zato učenjaki ne iščejo modre vrtnice.

Toda za poljedelca ni tako važno, ali je cvet kake rastline rdeč ali moder. So važnejša svojstva: ali prenaša rastlina mrz ali ne, ali daje obilen ali boren plod, ali dobro prenaša sušo ali slabo.

Ta svojstva predvsem zanimajo raziskovalce, lovce na rastline.

(Nadaljevanje sledi)